

C
2844

A FELSŐ-BARANYAI

REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYEI TANÍTÓ-EGYESÜLET

1912. ÉVI JUNIUS HÓ 25-ÉN

≡ HARKÁNYBAN ≡

TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

A FELSŐ-BARANYAI REF. TANÍTÓ-EGYESÜLET

≡ HIVATALOS KIADVÁNYA. ≡

455
1933

..... PÉCS, 1912. ....

NYOMATOTT TAIJS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

**Csak helyben
használatra**

3 000610 867274

A FELSŐ-BARANYAI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYEI TANÍTÓ-EGYESÜLET

1912. ÉVI JUNIUS HÓ 25-ÉN

≡ HARKÁNYBAN ≡

TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

A FELSŐ-BARANYAI REF. TANÍTÓ-EGYESÜLET

≡ HIVATALOS KIADVÁNYA. ≡

755
1933

86.727

..... PÉCS, 1912. ....
NYOMATOTT TAIZS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Jegyzőkönyv

felvéve a felsőbaranyai ref. tanító-egyesület 1912 június hó 25-én Harkányban tartott közgyűléséről.

Jelen voltak Sütő Pál elnöklete alatt: Beremend: Bicó Lajos, Bence: Finta Zoltán, Bogdása: Deér Ambrus, Czún: Csikesz Ferenc, Drávacséhi: Török Lajos, Drávacsepely: Kecskeméty József, Drávapiski: Varga János, Drávaszabolcs: Váradí Gyula, Drávaszerdahely: Cserhalmi István, Diósvizlő: Lukács Ferenc, Gordisa: ujjvári Cseh József, Gyűd: Széles Sándor körlelkész r. tag, Harkány: Ferenczy József, Hirics: G. Nagy László, Ipacsfa: Kovács Imre, Kemse: Szentpéteri Pál, Kiscsány: Márton József, Kisharsány: Bantovich Árpád, Kispeterd: Ráskó Mihály, Kistótfalu: Békási Nándor, Kórós: Boda Ferenc, Kováshida: Csiskó Mária, Markócz: Sütő Pál, Marócsa: Mészáros Sándor, Maty: Biró Mihály, Nagytótfalu: Toldi Ferenc, Nagypeterd: Denke Antal, Old: Laczkovics Miklós, Páprád: Losonczy Ferenc, Rádfalva: Kamu József, Sámod: Borsi István, Selye: Hegedüs Titusz, Szaporca: Csikesz Sándor, Szava: Szücs Kálmán, Siklós: Piger Zoltán, Siklósnagyfalu: Jeges Károly, Terehegy: Hegyi Kálmán, Túrony: Tóth János, Zaláta: Szigeti Károly.

Távol voltak: Becefa: Kántor Gyula, Bisse: Makai Márton, Kisszentmárton: Filepp Domonkos, Magyarmecske: B. Tóth Antal, Sósvertike: Tóth Sándor, Drávapalkonya: Szilágyi Árpád, Katádfa: Sziládi István, Oszró: Sütő László, Okorág: Aracs János, Peterd: Pápai Gábor, Piskó: Szabó Béla.

Távolmaradásukat igazolták: Drávafok: Pintér Dénes, Egyházasharaszti: Kökösi Sándor, Gyűd: Bálint Géza, Nagyharsány: Tokaji József, Siklós: Toók Gyula, Vejti: Fekete Sándor, Botyka: Kajdi Sándor ugy a jelen, mint a múlt évi gyűlésről is, Denesháza: Varga János, Kákics: Tiesz Frigyes.

Vendégek: Kulifai Elek, Csikesz Sándor, Bocsor László lelkészek.

1. Elnök meglehangú beszéddel nyitja meg a közgyűlést. Beszédében, miután üdvözlí a megjelent tagokat és vendégeket, rámutat a magyar tanítóság túrhetetlen anyagi helyzetére s méltánytalan nyugdíjúgyére, felhívja a tagok figyelmét azon harcra, melyet a magyarországi tanítóegyesületek országos szövetsége ez irányban megindított. E harcnak — úgy mond — csak akkor lesz kellő eredménye, ha a Szövetség elnöksége által összehívott VII. egyetemes gyűlésen minél nagyobb tömegben jelenünk meg. A nagy létszám ékesebben fog beszélni a legszebb, legtüzesebb szónoklatnál; jobban fogja támogatni sérelmeinket, bajaink orvoslására hamarabb hoz gyógyító írt: mint a legkövetkezesebben összeállított memorandum. „E fellépésnek azonban komoly, művelt férfiakhoz illőnek kell lenni. Én a sértegető lármának, a vörös szociálistáskodásnak soh'sem voltam barátja s nem is leszek. Azt hiszem, hogy e tekintetben kedves Kartársaim is egyetértenek velem.“ Hogy több idő maradjon a tárgysorozaton levő két fontos s igen aktuális

kérdés: a fizetésrendezés és nyugdíjügy tárgyalására, nem folytatja e tárgy boncolgatását, hanem megteszi előterjesztéseit a következőkben:

a) A magyarországi tanítóegyesületek országos szövetségébe való belépésünket a múlt évi közgyűlésünk jkvének 9. b) pont alatti határozata értelmében — 60 taggal — főjegyző társammal együtt aláírt nyilatkozattal az elnökségnek bejelentettem; kérem a közgyűlést, hogy 60 tag után a *szövetségtanácsba* két képviselőt választani sziveskedjék.

b) A választmányi gyűlés jkvének felolvasását kérem a tárgysorozatra felvenni és pedig a számvizsgálók jelentése előtt.

c) Igen fontos tárgyat képezi közgyűlésünknek Pintér János segélyezési ügye. Erre vonatkozólag nt. Esperes úr kiküldötte hozzám Pintér János kérvényét azon célból, hogy a tanítóegyesületi közgyűlés e tárgyban határozatot hozzon. A választmányi gyűlés a tárgysorozat 9. p. alatt tárgyalásra ki is tűzte ezt az ügyet, nézetem szerint jó lenne a gyámpénztárnoki jelentéssel kapcsolatban megejteni.

d) Ugyancsak a gyámpénztári jelentéssel kapcsolatban vélem tárgyalandónak Losonczy Ferenc nyug. kartársunk azon irányu kérvényét, melyben a segélyösszeg felemelését kéri.

e) A körök jegyzőkönyvei beérkeztek. A siklósvideki kör jkv. 3. és 6., a bőközi kör jkv. 4. pontja a közgyűlést is érdekli.

f) A bihari ref. tanítóegyesület elnökségétől egy átirat érkezett hozzám a nem áll. református tanítók fizetésének az államiakkal egyenlővé tétele tárgyában. Az indítványok tárgyalása előtt bátor lesznek előterjeszteni.

g) Indítványt terjesztett be Márton József kartársunk a családi pótlék ügyében s jelezte, hogy még két indítványt óhajt beterjeszteni.

h) A Mária Dorothea egyesület gyűjtőívet küldött hozzám, melyet Kartársaim szives figyelmébe ajánlok.

Tisztelettel, szives szeretettel üdvözli nt. Széles Sándor lelkész urat, mint egyházmegyénk tanügyi bizottságának elnökét, kérve, hogy egyházmegyénk *tanügye* s annak *munkásai* iránt jóindulattal viseltetni sziveskedjék.

Ez előterjesztések után a közgyűlést megnyitja.

A figyelemmel hallgatott megnyitóban előterjesztett javaslatokra a gyűlés a következő határozatokat hozza: a), b), c), d), f) és g) alatti előterjesztések a tárgysorozatra pótlólag felvételnek; e) alatti előterjesztésben foglaltak tárgyalását, — a választmány azon megállapodása alapján, hogy jelen gyűlésnek a szorosán vett adminisztrációs ügyeken kívül más tárgya, mint a fizetés rendezés- és nyugdíjügy ne legyen — a jövő évi közgyűlésre halasztja; a h) alatti előterjesztést pedig a tagok jóindulatú figyelmébe ajánlja.

2. Elnök jelenti, hogy a tárgysorozat következő pontja a tagok önigazolása lenne, de a következő — írásban beadott indítvány figyelembe vételével ajánlja, hogy a tagok önigazolása, halasztassék a közgyűlés végére. — Indítvány. „Tekintettel arra, hogy az igen tisztelt tagtársak közül igen sokan csak a gyűlés elején szoktak részt venni s így a közgyűlés határozatképessége sokszor kérdésessé válik, indítványozom: hogy jövőben a tagok igazolása mindig a gyűlés végén, vagyis a bezárás előtt közvetlen történjék. Beadta: Csikesz Sándor.“

Elfogadtatik.

3. Elnök felolvassa ngs. Benkő Gyula e. m. főgondnok úr következő levelét: „Igen tisztelt tanító úr! A tanító-egyesületi gyűlésre szives meghívásért és az ebben megnyilatkozó megtisztelő figyelmet nagyon köszönöm. — Ha csak körülményeim megengedik, el is fogok menni és amennyiben meg nem

jelennék, méltóztassék ezt legjobb szándékomon kívül eső, el nem hárítható oknak tulajdonítani. Igaz tisztelettel, kész szolgálja: Benkő, e. m. főgondnok.

Nagyságos főgondnok úr nagybecsű figyelméért köszönet szavaztatik.

4. Jegyzőkönyv hitelesítésére

Varga János és Lukács Ferenc kéretnek fel.

5. Olvastatott a válaszmány 1912. évi május hó 28-án Vajszlóban tartott üléséről felvett jegyzőkönyve.

Határozatai helyben hagyatnak, s Pintér János ügyében 3. pont alatt hozott javaslat jelen jkv.-ben felveendő, a nevezett ügyének ismeretése, illetőleg tárgyalása után, mint közgyűlési határozat.

6. Losonczy Ferenc felolvassa „A tanítói fizetésrendezés“ c. értekezését és határozati javaslatát, mely itt következik:

Mélyen Tisztelt Közgyűlés! A tavaszi válaszmányi gyűlés engem bizott meg a fizetésrendezés ügyének ismertetésével. Voltaképen nem is kellene nékem itt szólanom, annyi oldalról megvilágították tanügyi lapjaink e tárgyat; nem kellene szólanom akkor, amikor a tanítói kar sérelmeinek elősorolásáról s azok gyógyításáról van szó.

Lázasan készülődünk a VII. egyetemes gyűlésre, hogy a múlt évi dec. hó 8-án tartott tanítói nagygyűlés után ismét nyomatékosan adjunk kifejezést kívánságainknak.

Évtizedekre visszamenő, időnként fel-fel ujló betegség meg, vagy meg nem gyógyításáról van szó a fizetésrendezés megalkotásával. Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. megalkotása óta, a magyar tanítóság ereje mindig anyagi helyzetének javításán való munkálkodásban volt lekötve. Mindig csak minimum volt a magyar tanító fizetése, hivatásának fontossága, munkájának nehézsége soha sem volt mérvadó fizetése megállapításánál.

Ha sorra vesszük az 1868 óta megalkotott tanügyi törvényeket, egyebet sem látunk mint azt, hogy az alaptörvényt toldozták-foldozták ahelyett, hogy gyökeres reformokról gondoskodtak volna.

Törvényeink külömbséget tesznek a tanító és tanító között ahelyett, hogy — ha jelleg szerint nem is — de legalább fizetés tekintetében egy táborba tömörítenének bennünket: törvényileg szétagolnak. Egy a munkakör, egy a cél, amelyet szolgálunk s ennek az egyenlő munkakörnek nincs egyenlő honorárium; ezért az egységes munkáért az állam kétféleképpen mért eddig, háromféleképpen mér ezután.

Más tisztviselők anyagi és társadalmi helyzete az utóbbi években tetelesen javúlt, míg a miénk sokkal alacsonyabb mint amazok-é: akikkel egyenlő képesítettségünk van. Hiszen mi is tisztviselők volnánk! Az 1907. évi XXVI. t.-c. 1. §-a az állami tanítót állami tisztviselőnek, az ugyanazon évi XXVII. t.-c. a nem állami tanítót köztisztviselőnek minősíti. De csak minősíti, mert fizetést nem ad hozzá. Tételes törvényeken nyugszik az a követelésünk, hogy mint tisztviselők, a szintén tételes törvények által biztosított fizetéseket élvezzük, más szóval: *hogy fizetésünk, nyugdíjunk, napidíjunk ugyanakkora legyen, mint a hasonló képesítettségű állami tisztviselőké.*

A különböző tanügyi lapok útján kiszivárogtatott hírek alapján fogalmat alkothatunk magunknak a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslatról. Én, a mikor ennek az egyesületnek megtisztelő bizalma folytán a fizetésrendezés mai állapotát ismertetni óhajtom, Antoniusnak Cézár holtteste fölött mondott szavaival kezdek ebbe: *„Temetni jöttem Cézárt és nem dicsérni!“* . . . . . *Temetni jöttem e törvényjavaslatot, a keserűség hullámaiba.*

Vegyük sorra e kiszivárogtatott hireket.

Legszembeötlőbb hibája e törvényjavaslatnak az, hogy nem csak hogy nem dönti le a fizetés tekintetében fennálló válaszfalat az állami és nem állami tanítók között, hanem még egyet emel az által, hogy a tanítónő fizetése kevesebb lesz, mint a férfi tanítóé. Az állami tanítónőknél 40 évi szolgálat után 2600 kor. a végösszeg. A nem állami tanítónő helyzete a nem állami tanító helyzetéhez van arányítva s ezeknél 2400 kor. a végösszeg. A különbség tehát 200 kor. Ugyanez az arány áll az 1—40 szolgálati év egyes fokoza-
taiban is.

Eltörlik az évötödös korpótlékot, melyhez szerzett joga van a tanító-
ságnak. Erre nézve még vigasztalnak is bennünket azzal, hogy *nem veszítünk sokat*, mert a fizetési fokozatok úgy vannak beállítva, hogy amit veszít a tanító az ötödéves pótlékban, megkapja a fokozatokban. De hiszen így alig nyerünk valamit. Hazánk kultur-életét elcsúfító tályogra ismét csak flastromot ragasztanak ahelyett, hogy alaposan meggyógyítanak. Hogy miért? . . . megmondom! Ugy az állami mint a nem állami tanító 1200 koronát kap, mely a 38-ik szolgálati évben emelkedik 2800 koronára. Az államiak 4 évenként, a nem államiak 5 évenként jutnak a magasabb fizetési fokozatba.

Szerzett jogaink hangoztatása mellett kérdem, hogy miért csinálnak itt új fizetési fokozatokat; miért nem osztanak be meghamisítás nélkül a XI. X. és IX. fizetési osztályokba? . . .

Vessünk egy futó pillantást a fiz. oszt. táblázataira. Látjuk, hogy míg más állami tisztviselő a 34. év végén 3200 kor. fizetést kap, Te, szegény tanító társam csak a 38-ik szolgálati évemben fogsz kapni, — mint említém — 2800 koronát, vagyis 400 koronával kevesebbet 4 évi több szolgálat után. Még rosszabb ez arány a nő tanítókra nézve. Ha az összfizetéseket nézem, szomorúsággal kell leszögezmem a fenti adatokból önként folyó e következő tény: az állami tisztviselő 74.000 koronát kap 34 év alatt összesen, míg a magyar tanító, 38 év alatt összesen csak 69.600 koronát. A különbözet tehát 4400 korona pénzben és 4 esztendő időben.

Nem számítják be összes szolgálati éveinket, hanem csak 1893-tól. E kívánság teljesítésére a már kicsikart 10 millió felül mintegy 2—300 ezer korona kellene. Persze, nincs rá fedezet. . . . Hogy egy 30—35 éves tanító éppen annyi javadalomban részesüljön, mint egy 18 éves tanító, az egy cseppet sem bántja a Hold-utcai palota matematikusait.

Hogy a nyugdíjas tanítók — a mi előharcosaink — is kapjanak valami kis pótlékban kárpótlást: erre meg csak ki sem terjesztették a számításokat. Azzal ütik agyon a dolgot, hogy ezt a kérdést csak a tisztviselők pótlékával kapcsolatban *lehetne* megoldani. Nyomorogj hát tovább öreg, rokkant tanító a nyugdíjintézet alamizsna filléreire. Ne feledd: „*A mór megtette kötelességét, a mór mehet!*“ . . . .

Hallgat a javaslat a tanítói és kántori illetmények szétválasztásáról, holott ez elsőrendű érdeke volna a tanítói kar zömének. Kántori illetményeinket betudják törvényeink az alapfizetésbe, holott a kántori szolgálatot teljesen az iskolán kívül végezzük, mint mellékfoglalkozásért járó díjazást: az alapfizetések megállapításánál teljesen figyelmen kívül kell hagyni.*)

Szóljak még valamit a családi pótlékká vedlett drágasági pótlékról? amelyből a nem állami tanítóknak alig egy morzsa jut? És ha még ezt a

*) Marad minden a régiiben. A tervezett fiz. rend. szerint is a kántori javadalom kiegészítő részét fogja képezni a tan. javadalomnak, a nyugdíj kiszabásánál nem jön tekintetbe. — Nincs rá fedezet! . . . De sokszor kell még ezt nekünk hallani! *Főjegyző.*

családi pótléket is megszorítás nélkül adnák! A családi pótlékról szóló törvényjavaslat 5. §-ának utolsó bekezdése így szól: „A jelen törvény alapján élvezett családi pótlék erejéig be kell szüntetni a családosi elemi népiskolai tanítók és tanítónők működési pótlékát.“ Ehhez nem kell kommentár!*)

Ezek volnának főbb vonásaiban azok a hibák, melyek a törvényjavaslat értékét teljesen lerontják. A VII. egyetemes gyűlés napról-napra közelebb. Ezen fog a tanítóság óhaja egységes formában megnyilatkozni. A Szövetség elnöksége egybeállította a kebelbeli tanítóegyesületek e tárgyra vonatkozó nézeteit, ezek alapján precizizozta elfoglalandó álláspontját, melyet nekünk, mint a Szövetség egyik szervének, kötelességünk támogatni. Ez értelemben nyujtom be határozati javaslatomat, kérem annak változtatlan elfogadását!

Határozati javaslat. A felső-baranyai ref. tanító-egyesület erősítendő a Magyarországi Tanító-Egyesületek Országos Szövetségének álláspontját, a következő 11 pontban foglalja össze a fizetésrendezést illető kívánságait:

1. Kivánjuk, hogy a tanítók jelleg különbség nélkül egyenlő fizetésben részesüljenek.

2. Kivánjuk a meghamisíthatlan IX., X. XI. fiz. oszt.-ba való besorolást.

3. Kivánjuk az eltöltött összes szolgálati évek betudásával a megharmadolást.

4. Kivánjuk az öt izben esedékes, összesen 1000 korona korpótléket.

5. Kivánjuk a tanítók rendes fiz. oszt.-nak megfelelő kinevezést minden átmeneti intézkedés mellőzésével, automatikus előléptetéssel.

6. A nyugdíjas tanítók, ezek özvegyei nyugdíjuk 25%-át drágasági pótlék gyanánt kapják meg.

7. A kántori szolgálat mellékfoglalkozásnak tekintessék, az érte járó fizetés, az alapfizetés megállapításánál figyelmen kívül hagyassék.

8. Kivánjuk az 1907. évi XXVI. t.-c. 4. §-ának olyképen való módosítását, hogy ha valamely nem állami tanító saját kérelmére nevezetik ki állami tanítónak, előbbi működési ideje mindenkor számítható be, mivel előbbi működési idejében éppen úgy szolgálta az állam érdekeit, mintha kezdettől fogva állami iskolánál működött volna.

9. Heti 30 óránál több hivatalos óra külön díjaztassék, mely óránként 100 koronánál kevesebb nem lehet.

10. Az igazgató, mint ilyen — az iskola tanerői és osztályai számára mérten, nyugdíjba számítható külön igazgatói fizetéssel dotáltassék.

11. Kivánjuk a nem állami tanítók számára is a családi pótléket és pedig ugyanazon elbírálás és segélyezéssel, amint azt az államiak kapják.

Felolvasónak körültekintéssel és nagy alaposággal készített értekezését teljes egészében jegyzőkönyvébe kinyomtatni rendeli — s határozati javaslatát teljes egészében magáévá teszi a közgyűlés.

7. Olvastatott a számvizsgálók alábbi jelentése :

„Jegyzőkönyv, felvétellett a felső-baranyai ref. e. m. tanító-egyesület gyám-pénztárának megvizsgálására kiküldött bizottság ülésén Vajszlóban, 1912. évi május hó 28-án. Jelen voltak az alulirottak.

1. A bizottság, az 1912. évi pénztári forgalmat átvizsgálván, a bevétel 14.324 kor. 28 fillér ; a kiadás pedig 503 kor. 13 fillérben találtatott. A tiszta pénztári maradvány tehát 13.821 kor. 15 fillér.

*) A korrektúra készíttetése közben olvasom a kultusz min.-nek az egri e. m. tanítóegyesülethez küldött sorait. „Családi pótléket, mely kizárólag az állami tisztviselők részére létesíttetett, természetesen nem biztosíthatam a nem állami tanítók részére . . . A nem állami tanítókat drágasági segéllyel fogom kárpótolni.“ — 2 millió K-ból? a melyet legalább 20.000 tanító között kell felosztani. Mi jut ebből egyes-egynek?
Főjegyző.

2. A 13.821 kor. 15 fillér vagyomból: a/ kölcsönkötvényeken 11.730 kor., b/ részvénykötvényeken 1207 kor. 61 fill., c/ a siklósi takarékos és hitelegyletben 402 kor. 46 fill., d/ készpénzben 481 kor. 08 fill.; összesen 13.821 kor. 15 fill.

3. A számadás a fő- és segédkönyvekkel s egyéb hozzá tartozó okmányokkal összehasonlítottván, helyesen vezetettnek találtatott, miért is Lukács Ferenc pénztárosnak a felmentvényt a szokott óvás fentartása mellett megadni javasoljuk.

K. m. f.

Varga János.

Sütő László.

Csikesz Sándor.

Tudomásul szolgál.

8. Gyámpénztárnok az alábbiakban terjeszti elő évi jelentését:

Mélyen Tisztelt Tanító-Egyesületi Közgyűlés!

Gyámintézeti alapszabályaink VI. fejezet 19. §-ára hivatkozva, a tanítói özvegy-árva gyámpénztár vagyoni állapotát feltüntető jelentésemet az 1911. évről az alábbi kimutatásban van szerencsém a mélyen tisztelt közgyűlés elé terjeszteni tudomásvétel és helybenhagyás végett.

Az 1911. évi december hó 31-én lezárt pénztári napló — az őrizet alatt levő okmányokkal egybevetve — a nt. egyházmegye számszéki elnöke által 1912. évi május hó 14-én, majd a tanító-egyesület számvizsgáló bizottsága által május 28-án megvizsgáltván helyesnek találtatott; mely vizsgálat alkalmával a gyámpénztár vagyoni állapota az 1911. év végén a következő volt:

1910. évről áthozott pénztármaradvány	13.229 kor. 30 fill.
1911. évi bevétel összege	1.094 „ 98 „
	Főösszeg: 14.324 „ 28 „
1911. évben kiadás összege	503 „ 13 „
1912. évre áthozott pénztárvagyon	13.821 kor. 15 fill.

Ez az összeg elhelyezve van:

a) Kölcsön-kötvényeken	11.730 kor. — fill.
b) Részvény-kötvényeken	1.207 „ 61 „
c) Siklósi takarékos- és hitelegyletben	402 „ 46 „
d) Készpénzben	481 „ 08 „

Összesen: 13.821 kor. 15 fill.

Három évi kezelésem ideje alatt a tőke állomány 2357 kor.-val szaporodott, amely tőkegyarapodást legnagyobb részben új tagok belépése eredményezte. Ez időszerint a gyámpénztárnak 13 új részvényes tagja van.

Kamat az 1911. évben befolyt 754 kor. 73 fillér. Hátralék nincs.

Nyugdíjas tagok, illetőleg az 1911. évben segélyezettek számát s a nekik kiosztott segélyösszeget az alábbi kimutatásban terjesztem a mélyen tisztelt közgyűlés elé.

1. Losonczy Ferenc nyug. tanító	2 részvény után,
2. Kecskeméthy József „ „	2 „ „
3. Barla Sz. Dániel „ „	2 „ „
4. Gál István „ „	1 „ „
5. Bagaméri Károly „ „	1 „ „
6. Csath Ferencné, özv. tanítóné	1 „ „
7. Tóth Gáborné „ „	1 „ „
8. Üveges Sándorné „ „	1 „ „
9. László Jánosné „ „	1 „ „
10. Nyerges Ferencné „ „	1 „ „

befizetett részvénytőkéjük 90⁰/₀-át kapták segélyül; ezen kiosztott segély összege 340 korona 21 fillér.

Itt megjegyezni kívánom, hogy ezen segély a módosított alapszabályok V. fejezet 13. §-a alapján az 1910. év végén levő állapot szerint az évi segélynek $\frac{2}{3}$ részét teszi, mert az előző évi segély 1910 ápr. 24-ig volt esedékes és ezen időig már a mult évben ki is fizettetett; ezentúl a segélypénz a polgári év végén lesz kifizetve, amint az alapszabályok említett §-a azt előírja: tehát, ha egész évi segélyt számítunk, minthogy $\frac{1}{3}$ része 1910-ben ezen év terhére ki is adatott, az egész évi segélyt 151 kor. 19 fill.-rel többre kell venni, vagyis 491 kor. 40 fill.

Az 503 kor. 13 fill. kiadáshoz ezen most említett 151 kor. 19 fillért hozzáadva, amely a mult évben, de ezen év terhére adatott ki, a tulajdonképeni kiadás 654 kor. 32 fill., ugy hogy a kamatokból a tőke csak 100 kor. 41 fill.-rel szaporodott, ami az évi kamatjövedelem 13 %-ának felel meg; ily tőkésítés mellett a segélyezettnek nehézményük nem lehet, annál kevésbé, mert az ujonan belépett tagok több évre visszamenőleg kamatoskamatokkal felemelt tőkájük a gyámpénztár évi kamatjövedelmét tetemesen növeli, amiből kitűnik, hogy az új tagok a most élő nyugdíjas tagok javára kamatoztatják tőkéjüket, mert a három év előtti tőkeállomány mellett 90% segélyre a kamatjövedelem nem adna fedezetet.

Hogy a kamatokból bizonyos összeget évenként tőkésíteni előre nem tudható, de bekövetkezhető esetekre való számításból is szükséges, az kitűnik a már évek óta huzódó Pintér János-féle ügyből. Ezen ügyben 3 évi szorgos utánjárásom dacára sem tudtam világosságot deríteni, miután az illető tényezőktől egy régi határozatra vonatkozólag kellő információt nem nyerhettem; én eddigi eljárásaimnál csak az újabb alapszabályokat vehettem alapul, ama régi határozathozatalról sejtelmem sem volt, amelynek alapján, úgy látszik, vesztett ügyünk van s Pintér Jánosnak az 1912. évtől kezdve az évi segélyt utalványozni kell. Ez által pedig az évi segélyösszeg néhány %-kal csökkenni fog. Egyébként Pintér János ügyében az elnöki előterjesztésből nyer bővebb felvilágosítást a közgyűlés.

III. Az 1911. év folyamán a gyámtár kötelékébe rendes tagokul beléptek s részvényüket az alapszabályok 8. §-a alapján hivatalba lépésük első napjától felszámított kamatos-kamatok hozzáadásával kiállított kötvénnyel biztosították: Losonczy Ferenc páprádi tanító 2 részvénnyel, Kecskeméti József drávacsepelyi tanító 2 részvénnyel, Cserhalmi István drávaszerdahelyi tanító 1 részvénnyel.

A fiatal kartársakat ismételve kérem, hogy maguk és családjuk jövő érdekét tartva szem előtt: lépjenek be e jótékony intézmény kötelékébe.

Mely tiszteletteljes jelentésem után, magamat további jóindulatukba ajánlva, maradtam a mélyen tisztelt közgyűlésnek

Diósvizlón, 1912. június 24-én

alázatos szolgálja

Lukács Ferenc,
gyámpénztárnok.

Közgyűlés gyámpénztárnok részletes jelentését tudomásul veszi, a szokásos óvás fentartása mellett, neki a felmentést megadja, odaadó munkálkodásáért elismerését fejezi ki.

9. Elnök ismerteti Pintér János ügyét. Felovassa az e tárgyban hozzá érkezett levelet s végül többek hozzászólása után ajánlja újból a választmány ez irányu javaslatának elfogadását, mely így hangzik: „Pintér Jánosnak a segély 1912. év január 1-től utaltatik, de csak azon esetben, ha előbb

84 kor. tőke és kamatai címen fennálló tartozását a gyámpénztárba befizeti. Előbbi évekről nem utaltathatik a segély, mert az alapszabályokban előírt kötelezettségeknek nem tett eleget, t. i. összes tőke és kamattartozását nem fizette be. Senki pedig ezen köteleesség teljesítése előtt segélyre nem számíthat. Gyámpénztárnok felhívatik, hogy ezen határozatot közölje az illetővel.“

Közgyűlés a választmány javaslatát magáévá teszi s megbizza az elnököt, hogy e határozatot nt. Esperes úrral közölje.

10. Olvastatott Losonczy Ferenc nyug. tanító alábbi kérvénye :

„Tisztelt Közgyűlés !

A tanítói számvizsgáló bizottság Vajszlóban, 1911. május 3-án a tanítói gyámpénztár felülvizsgálatából folyólag azon javaslatát, hogy „az évi tiszta jövedelemnek 25°/_o-a tőkésíttessék“, a közgyűlés a mult évi június 28-án Harkányban tartott ülésén jkvi 13. sz. 4. p. alatt határozattá emelte.

Minthogy a számvizsgáló bizottság fent említett javaslata s ennek *határozattá emelése* ellenkezik a felettes egyházi hatóság által, alig egy éve helyben hagyott gyámintézeti alapszabály 11. §-a alatt olvasható világos utasításával, de méltánytalan is lenne a tisztajövedelem 25°/_o-ának tőkésítése azért, mert a jelenben segélyezett gyámintézeti tagok — s a többi velök kartárs s ma már néhai tagokkal együtt buzgó közremunkálói voltak — részvénytőkék után magas kamat fizetése által hosszú időn keresztül a gyámpénztári tőke gyarapításának; kiknek számuk, nagyon előre haladott koruknál fogva, előre belátható rövid időn belül évről-évre kevesbül és ezen időközben az ujonnan belépett tagok közül — emberi számítás szerint — egyik sem lesz ezen intézmény jótéteményeire utalva, ezáltal a kamatjövedelem tőkésíthető lesz; kik az orsz. nyugdíjintézetttől járó, koldusfizetésnek is alig nevezhető nyugdíjuk pótlásául nagyon is rá vannak szorulva arra, hogy a tanítói gyámpénztárból az alapszabály szerint megengedett határig terjedő segélyben részesüljenek.

Ennélfogva kérem a tisztelt közgyűlést, a fent említett határozatát hatályon kívül helyezni és a már kevés számú segélyjogosultak évi segélyét 100°/_o-ra felemelni módosíttassék.

Siklós, 1912. június 16.

Teljes tisztelettel

Losonczy Ferenc,

nyug. tanító.

A kérvénynek hely adatik s utasittatik a gyámpénztárnok, hogy lehetőleg 100°/_o-ban utalja a segélyt a segélyezetteknek s csak az ez után fennmaradó összeget tőkésítse.

11. Közpénztárnok az alábbiakban terjeszti elő évi jelentését s 1913-ra szóló költségvetését :

Tisztelt Közgyűlés !

Az 1911/12. évekre szóló közpénztári jelentésemet van szerencsém az alábbiakban megtenni: ugyanis előirányozva volt a folyó évre :

a) *Bevétel:*

1. Pénztári maradvány 69'47 K, tényleg befolyt	69'47 K
2. Tagdíj 57 tagtól à 2 K = 114'00 K, tényleg befolyt	80'00 „
3. Hátralékos tagdíj 52 K, tényleg befolyt	40'50 „
4. Hátralékos jkv. nyom. költségből 11'35 K, az ideivel együtt	27'74 „
5. Egyebekből, t. i. bírság stb. 44'80 K, tényleg befolyt	20'80 „
6. Tagdíj: községi, állami tanítóktól és lelkész tagoktól	12'50 „

Előirányzott bevétel: 306'62 K, tényleg befolyt: 251'01 K

b) *Kiadás:*

1. M. T. O. Sz. tagdíj 57 tag után 28'50 K, befizetve 60 tag után	17'40 K
2. Elnöki levelezésre 1909/1910-re 15'— „ „ 1910/11-re is	30'— „
3. Jegyzők általánya 1911/1912-re 8'— „ „	12'— „
4. Közpénztár irodai és postadíja 10'— „ „	10'— „
5. Jegyzőkönyvekre 120 pld. 80'— „ „	82'68 „
6. Előre nem láthatókra 12'— „ „	10'98 „
7. Az egyesület céljaira 100'— „ „ vajszlói tak.-ban	50'00 „

Előirányzott kiadás 253'50 K Tényleges kiadás 213'06 K

Az előirányzott különbözet —53'12 K az okorvidéki és siklósvidéki kör tartozásával +48'04 K fedezve van.

Bevétel	251'04 K
Kiadás	213'06 „
Pénztári maradvány	37'95 K

A M. T. O. Sz.-be 60 taggal léptünk be, azért, hogy legalább két tagot küldhessünk képviselőül. A folyó évre csak a jelzett összeget küldöttem be, mert az 1910. évi június 11-én beküldtem a M. T. O. B. számára 12'60 kor.-t, de miután már akkor a bizottság megszűnt, a Szövetségbe pedig csak a folyó évtől fogva léptünk be, a beküldött bizottsági tagdíjat is itt irattam javunkra.

A gyűlésen meg nem jelent tagok rendbíróságának behajtása végett megkerestem s felkértem nt. Esperes urat, ki a kérdéses dologban szíves volt eljárni. Ezen eljárásának eredménye az lett, hogy négy tag bírságát beküldötte, négy pedig igazoltatta magát utólagosan. Ezeket kívül maradt még három tag bírságolandó, t. i. G. Szabó Imre, Kovács Imre és Szilágyi Árpád, kik közül G. Szabó Imre indokát kérem elfogadni s őt a bírság alól felmenteni. Ugyanis nt. Esperes úr előtt lelkészével igazolta, hogy a gyűlés napján, ellenségei által széjjel szórt buzakéveit kellett nékie összeszednie. A másik kettőre vonatkozólag nt. Esperes ur közgyűlési határozatot kér, a továbbiakra vonatkozólag pedig mindig névszerint sorolandók fel a bírságolandók.

Nem mulaszthatom el, hogy itt is nt. Esperes urnak szíves fáradozásáért köszönetemet ne nyilvánítsam egyesületünk nevében is.

Az 1911. évi jkv. 5. sz. c) pontja szerint: Német Á., Kajdi S., Sziládi I., György D., Garbai I., Aracs J. és Pápai Gy., valamint az 1910. okt. 19-én kelt „okorvidéki“ köri jkv. 3. pontja szerint Téli Mihály vagy az egyház bírságolandók. Ezek közül Német Á. és G. Szabó I. törlését kérem, mert megýenkből eltávoztak. A többiekre pedig kérek közgyűlési határozatot.

Sajnálattal vagyok kénytelen bejelenteni azon körülményt, hogy az okorvidéki kör, köteles tartozását már két éven át nem fizette be. Kérem a tanítóegyesületet, hogy a kör elnökségét, valamint pénztárnokát is szigorúan figyelmeztesse az alapszabályok 19. §-ában megírt kötelességeik pontos betartására.

Költségelőirányzat az 1911/1912. évre.

I. Bevétel.

1. Pénztári maradvány	37'95 K
2. Tagdíj 58 ref. tanító után à 2 K	116'00 "
3. Tagdíj községi, állami és lelkésztagoktól	16'50 "
4. Hátralékos tagdíj (okor és siklói kör)	42'00 "
5. Bírságpénz 8 tag után à 4 K	32'00 "
6. Jkv. nyomtatási költség visszatérülése	28'00 "
7. Egyebekből, u. m. kamat, alapsz. ára	10'00 "
	<hr/>
Összesen :	282'45 K

II. Kiadás.

1. Szövetségi tagdíj 1913. évre 60 tag után	30'00 K
2. A Tanító c. lapra egy évre	12'00 "
3. Tanítók Lapja c. lapra egy évre	8'00 "
4. Jegyzőkönyv 120 pld.-ért	85'00 "
5. Elnöki levelezésre 1911/1912. évre	15'00 "
6. Jegyzőknek 1912/1913. évre	10'00 "
7. Közpénztár irodai és postaköltségei	10'00 "
8. Előre nem láthatókra	20'00 "
9. Tőkésítésre (mint a múltban)	50'00 "
	<hr/>
Összesen :	240'00 K

Bevételi többlet remélhető: 42'45 "

III. Vagyon.

1. Pénztári maradvány	37'95 K
2. Vajszlói takarékbán elhelyezve	50'00 "
3. Tagdíj hátralékban	42'00 "
4. Jkv. nyomtatási költség hátralék	6'04 "
	<hr/>
Összesen :	135'99 K

Szaporca, 1912. június 24-én.

Tisztelettel
Csikesz Sándor.

Örvendetes tudomásul szolgál, közpénztárnoknak a felmentés megadatik, munkásságáért köszönet szavaztatik. Az okor-vidéki kör elnöksége, valamint pénztárnoka kötelességeik szigorú és pontos teljesítésére hivatnak fel. Közpénztárnokot pedig utasítja, hogy: Sziládi István, György Domonkos, Aracs János és Pápai Gy. tagtársaktól, valamint a cinderibogádi egyháztól a rendbírságot hajtsa be.

12. Szücs Kálmán főjegyző kéri jegyzői levelezéseinek postadíjait a közpénztárból kiutaltatni.

Kérelmezőnek mindazon postai kiadása megtérítendő, melyeket postai feladó-vevényel igazolni fog.

13. Ferenczy József felolvassa „A tanítói nyugdíjrendezés“ c. értekezését.

Határozati javaslata Losonczy Ferenc és Márton József módosításai-
val illetve pótlásaival elfogadtatik, és pedig a következőkben: *Ferenczy*
hat. javaslata:

1. Az orsz. tan. nyugdíjintézetnek jogosult és kötelezett tagja minden okleves tanító, tanítónő, hivatalba lépésétől.
2. A belépési $\frac{1}{10}$ a fizetés $20\frac{1}{10}$ -ában állapítatik meg de az emelkedési $\frac{1}{10}$ se legyen több $20\frac{1}{10}$ -nál.
3. A teljes szolgálati idő 35 évben állapítatik meg.
4. Az iskolafentartók, különbség nélkül, az eddigi 20—24 K. hozzájárulás helyett, minden tanítói állás után, tekintet nélkül arra, hogy be van-e töltve 50 K. évi járulékot fizessenek.
5. A kántori fizetés, mint megengedett mellékkereset sem a nyugdíjnal, sem a fizetés kiegészítésénél ne számíttassék.
6. A tanító (nő) 35 évi szolgálat betöltésekor, hivatalból nyugdíjaztassék s lakbér átalányának $50\frac{1}{10}$ -át, valamint utolsó fizetését nyerje évi nyugdíjképpen.
7. A tanító (nő) kapja meg 10 évi szolgálat után, legutóbbi fizetése $50\frac{1}{10}$ -át, lakbér átalányának pedig $25\frac{1}{10}$ évi nyugdíjképpen.
8. A tanító özvegye 10 éven belüli tanítói működés után $25\frac{1}{10}$ -ban, 10 éven felüli szolgálat után $50\frac{1}{10}$ -ban megállapított évi segélyben részesítendő, tekintet nélkül arra, hogy férje legutóbbi fizetése az 1200 K.-t meghaladta.

Losonczy hat. javaslata:

1. Kivánjuk az 1893. évi 43. t.-c. 15. §. sürgős végrehajtását.
2. Kivánjuk az 1872. évi 32. t.-c. 36. §-ban meghatározott hozzájárulások teljes befizetését, ami 2.235.600 K.-t tesz ki.
3. Kivánjuk az 1893. évi 43. t.-c. 12. §-a alapján, hogy a 24 K-ás fentartói járulékokat, az állam, az állami iskolák után fizesse be, amit eddig nem tett. E révén is — 16 éven át azaz 1891—1907-ig — 3.500.000 K. veszteség érte a nyugd. alapot, ami az előbbivel 5.735.600 K.-t tesz. A Szövetség minden kínálkozó eszközt ragadjon meg, ezen kívánság érvényesítésére.
4. Akik, az 1891. évi 43. t.-e. túlszigorú intézkedései alapján, jelentkezés elmúlásztása miatt szolgálati éveik egy részét elvesztették, elvesztett szolgálati éveiket nyerjék vissza.
5. Az előadó hat. javaslata 2. p.-ja így módosítandó: a fizetés emelkedésre kirótt $50\frac{1}{10}$, szállíttassék le $30\frac{1}{10}$ -ra.
6. Az árvák ellátása javíttassék! A félárvak az özvegy nyugdíjának $\frac{1}{10}$ -a helyett $\frac{1}{5}$ -ét, a szülőtlenek pedig az $\frac{1}{10}$ részen felül a mostani 50 K. helyett 200 K.-t kapjanak 20 éves korukig.
7. Előadói javaslat 8. p.-ja így módosítandó: A tanító özvegyének nyugdíja férje beszámítható teljes fizetésének $50\frac{1}{10}$ -a legyen, mely 1000 K.-nál kevesebb nem lehet.
8. Nyugdíjazásnál a csonka év ne üttessék le, hanem a szolgálatnak minden hónapja beszámíttassék.
9. A tanítók nyomorék árvái számára menedékházak állítandók.
10. A családnélkül elhalt nyugdíjképes tanító, keresetképtelen atyjáról vagy anyjáról vagy vérbeli rokonáról — amennyiben eltartója a tanító volt — a nyugdíjalap gondoskodjék.
11. Akár tanítói működése alatt, akár nyugdíjazott állapotban hal el a tanító, temetkezési költség fejében 200 K.-t kapjon özvegye, vagy árván maradt gyermekei.
12. Az előadói hat. javaslat 6. p.-jának lakbérre vonatkozó része így módosul: Lakás pénz vagy a természetbeni lakás értéke a nyugdíjba beszámíttassék.
13. Fegyelmi uton, ha tanítót megfosztják is nyugdíjától felesége és gyermekeire ez az intézkedés ki ne terjesztessék.
14. Nevelési járulék 200 K.-nál kevesebb nem lehet.
15. Az alap kezelését az állam díj nélkül végeztesse saját hivatalnokai által.
16. A nyugdíjalap kezeléséhez szükséges helyiségek után, az állam fizessen házbért.

17. Az 1907. előtt nyugalmazott tanítók, nyugdíjuk 25%-át pótlékul kapják meg.

18. A nyugdíjalap számadása, évkönyve a Szövetségnek, s minden tan. egyesületnek küldessék meg.

19. A revízió munkájában a szövetség 5 tagja — kiket a miniszter meghív — vegyen részt.

Márton J. hat. javaslata, az előadó hat. javaslatának módosítására, illetve Losonczy F. hat. javaslata a 7. p. pótlására :

„minden tanító tekintet nélkül arra, hogy családos vagy nem az illető — ha 5 évi szolgálat után lenne nyomorrékká — fizetésének 50%-át kapja nyugdíj címen, amely családos tanítóknál 1000 K.-nál kevesebb nem lehet, — a gyerek segélyével együtt“.

14. Olvastatott a „Biharmegyei Tanító Egyesület“ elnökségének azon átirata, melyben azért keresi meg az egyesületet, hogy az ide szószerint felvett határozati javaslatot és indítványt tegye magáévá: „Indítvány és határozati javaslat: A református tanítók országos egyesülete a Budapesten 1912. évi július 2-án, délután tartott közgyűlésén megbizza elnökségét, hogy adjon be az öt egyházkerülethez egy-egy kérvényt országos egyesületünk nevében, melyben arra kéri az egyházkerületet, hogy irjanak fel a konventhez és kérjék egyöntetűen, hogy mivel a ref. felekezeti tanítóság, dacára annak, hogy a felségesen uralkodó királyunk által 1907. évi február 14-én szentesített egyházi törvényünk VI. t. c. 34-ában ez lett szentesítve a ref. felekezeti tanítók fizetésének megállapítására nézve: „Ez a fizetés, bármily foku népiskolában nem lehet kevesebb, mint a hasonló fokon működő áll. tanítóké.“ A legújabb fizetésrendezés szerint is, előre láthatólag, kevesebb lesz; irjon fel a konvent a törvényhozáshoz, hogy a református egyház egyetemességének a konvent kezeihez már évek óta kiutalt államsegélyt maga a törvényhozás utalja ki és pedig annyival magasabb összegben, amennyivel a ref. felekezeti tanítók károsodtak az állami tanítósággal szemben, hogy így az Egyetemes Református Egyház betarthassa a királyilag szentesített egyházi törvény rendelkezését.“

Közgyűlés megbizza az elnököt és főjegyzőt, hogy aláírásaikkal lássák el e javaslatot, s illetékes helyre továbbítsák.

15. Olvastatott Csikesz Sándor következő indítványa: „Indítvány. Tekintettel arra, hogy az egyházmegye kebelében a Nt. egyházmegyei közgyűlés által választott és megbízott körfelügyelő tanítók, kik megbízatásuknak pontos teljesítésére az egyházmegyei gyűlés előtt esküt is tesznek, ugyanazon teendőket végzik, sőt fokozottabb mértékben, mint az igazgatótanítók. Felkéri a tantestület az egyházmegyei tanügyi bizottságot, hogy tegyen pártoló felterjesztést a nt. egyházmegyéhez s ez uton a kerülethez is, hogy a mindenkori körtanítók igazgatói címet s a vele járó fizetési pótlékot megkapják vagy az egyetemes adóalapból, vagy a konvent által e célra kérendő államsegélyből! S e pótlék a nyugdíjalapnál is beszámíttassék.“

Pártolólag terjesztetik egyházmegyénk tanügyi bizottsága elé, megfelelő intézkedés céljából.

16. Elnök jelenti, miszerint következik a tisztújítás. Felkéri Tóth János kartársat, mint a jelenlevők közt a legidősebbet a korelnökségre, valamint Finta Zoltán kartársat, mint a jelenlevők közt a legfiatalabbat a jegyzőkönyv további vezetésére s azután úgy maga, mint tisztársai nevében köszönetet mond az eddigi megtisztelő bizalomért, helyéről távozik.

A tisztújítás a következő eredménnyel ejtetett meg:

Elnök : Sütő Pál (Markóc).

Alelnök és közpénztárnok : Csikesz Sándor (Szaporca).

Főjegyző : Losonczy Ferenc (Páprád).

Aljegyző : Herpai Imre (Vajszló).

Gyámpénztárnok : Lukács Ferenc (Diósvizsló).

Választmányi tagok : Bicó Lajos, Took Gyula, Hegyi Kálmán, Tóth János, Szigeti Károly, Varga János (Piski) Sütő László, Ráskó Mihály.

17. A megválasztott tisztikar helyét elfoglalva, elnök úgy a maga, mint tisztársai nevében is megköszöni a bizalmat s a szövetségi alapszabályok értelmében a magyarországi tanítóegyesületek országos szövetségének tanácsába — 60 tag után — két képviselő kiküldésére hívja fel a közgyűlést.

Közgyűlés egyhangulag Sütő Pál elnököt és Losonczy Ferenc főjegyzőt bizza meg képviselővel, — miről a Szövetség elnöksége értesítendő.

18. Márton József indítványozza, hogy a szövetségbe kiküldött képviselők részére állapítson meg a közgyűlés bizonyos napidíjat.

Közgyűlés egyénenként 20 K. napidíjat és arcképes igazolványai felhasználásával váltandó II. oszt. szakaszban való utazási költségeik megtérítését határozza el.

19. Miután a tárgysorozat kimerült, elnök megköszöni a tagok szives figyelmét s érdeklődését, a vakációra kellemes üdülést kívánva

a közgyűlést bezárja.

K. m. f.

Összeállította :

Losonczy Ferenc,

főjegyző.

Sütő Pál,

elnök.

Hitelesítjük :

Lukács Ferenc,

választmányi tag.

Varga János,

választmányi tag.

Jegyzet : Az 1—16. pontokat jegyzette : Ferenczy József volt aljegyző.

Ezen jegyzőkönyvet, — mint az őrizetem alatt álló hitelesített kézirattal mindenben megegyezőt, — ezen 23 oldalnyi füzetben, a tan. egyesület megbizásából 120 példányban kiadtam.

Markócz, 1912. augusztus hó 12.

Sütő Pál

elnök.

FÜGGELÉK.

Körök jegyzőkönyvei.

I.

Jegyzőkönyv.

Felvéve Oszrón, 1912. évi június 6-án, a felsőbaranyai ref. tan. egyesület okorvidéki körének gyűléséről.

Jelen voltak Sütő László elnöklete alatt: B. Tóth Antal, Mészáros Sándor, Aracs János, Márton József, Dér Ambrus, Ties Frigyes, Pintér Dienes, Finta Zoltán, Tóth Sándor és Losonczy Ferenc mint tagok, Csikesz Sándor lelkész mint vendég.

1. Elnök rövid de szívélyes beszédben megnyitja az ülést. Beszédében hangsúlyozza, hogy most nem akar célt és irányokat kitűzni, kijelölni. Kicsiny ugyan ez a kör, de ez a kis kör is végezhet nagy munkát, ha úgy egyénileg, mint e körbe tömörülve komolyan dolgozunk hazánk művelődésének előmozdításán, előbbrevitelén. Sok kicsi sokra megy, — mondja a példaszó. Így van ez nemcsak a mindennapi anyagiakért küzdő életben, hanem a magyar tanítóságnak az általános közművelődésre irányuló munkájában is. E munkában épen úgy mint az általános társadalmi életben becsüljük meg egymást, hogy mások is megbecsüljenek bennünket. Ez egymás becsülésre különösen most rendkívül nagy szüksége van a tanítói karnak. Most — amikor küzdünk azért, hogy megértsenek egyszer már bennünket; hogy honorálják már egyszer azt a hatalmas alapvető munkát, melyet végezzünk; hogy gyógyítsák már meg egyszer azt a tátongó sebet, mely évtizedeken át várta a gyógyító flastromot . . . sajnos hiába.

Értekezlet a mindvégig emelkedett hangon tartott megnyitóért jkvi köszönetet mond.

2. Sütő László, az értekezlet megnyitása előtt gyakorlati tanítást tartott az I. oszt.-ban. Tétel: a 17 és 18 ismertetése. E számkör ismertetésében bemutatja az ő egyéni módszerét. Számképeket szemléltetve a legszigorúbb fokozatosság betartásával éri el a kitűzött célt. Az anyag feldolgozásánál ő először mindig a kivonást, majd a szorzás és osztást együtt, legvégül az összeadást végezteti.

Értekezlet jkvi köszönetet mond az előadónak.

3. Vita tárgyát képezte a fizetés rendezés, nem különben a nyugdíj revízió ügye. Értekezlet, erősítendő a tan. egyesületek orsz. szövetségének álláspontját, melyet ez ügyben elfoglalt:

azt egyhangulag magáévá teszi.

86.727

4. Mészáros Sándor felszólalása után, a múlt évi jkv. 10. pontjából az „állítólag“ töröltetik. Ennek folytán a 10. pont így hangzik: „távol voltak... távolmaradásukat nem igazolták, ennél fogva a büntetésben elmarasztaltattak“.

5. Jelen gyűlésről távol voltak Sütő Pál betegsége miatt, és Hegedűs Titusz.

6. Elnök megköszönve a tagok figyelmét,

a gyűlést bezárja.

K. m. f.

Losonczy Ferenc

ért. jegyző.

Sütő László

ért. elnök.

II.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Sámodon 1912. június 5-én tartott tanítói értekezleten.

Jelen voltak Csikesz Sándor elnöklete alatt: Nt. Sógor Endre helybeli lelkész úr és Somlyai László helyi s. jegyző úr mint vendégek.

Rendes tagok jelen voltak: Mádi István zalátai lelkész, Fekete Sándor, Biró János, Varga János, Szigethy Károly, Szentpéteri Pál, Herpai Imre. Filepp Domokos, Boda Ferenc, Csikesz Ferenc, Borsi István és Nagy László ért. jegyző.

Mely alkalommal:

1. Elnök úr a megjelenteket szívélyesen üdvözölvén a következő bezzéddel a gyűlést megnyitja.

Mélyen tisztelt Vendégeink s kedves Kartársak!

Múlt évi értekezletünk alkalmából felvett jkönyv 10. pontja szerint az értekezletet ide hívtam össze. De mivel az értekezlet idejénél a szokásos időtől eltértem, ezt azzal indokolom meg, hogy az idő rövid. Ugyanis küszöbön vannak a körvizsgálatok s vele együtt az évváró vizsgák is és nem akartam Kartársaimat csak egy félnapra is a szorgalmi időtől elvonni. Előbb nem tehettem saját sokoldalú elfoglaltságom miatt, viszont későbbre pedig alapszabályaink 19. §. miatt nem halaszthattam. Azt hiszem a mélyen tisztelt értekezlet méltányolni fogja indokaimat.

Mielőtt értekezletünket megnyitnám, szabad legyen nekem a reánk vonatkozó múlt eseményekről röviden megemlékeznem.

Múlt értekezletünk alkalmából két indítvány adatott be, melyek közül az elsőt a tantestületi közgyűlés nem fogadta el. Mig ellenben a másodikat, mely a tanítói fizetésekert érinti — a tantestületi közgyűlés pártolólag terjesztette az e. m. közgyűlés elé. De sajnosan tapasztaltuk, hogy a tantestület pártoló megnyilatkozása nem bírta leküzdeni az egyházi hatóságainknál a tanítóság iránt táplált szűkkeblőségét s elfogult gondolkozását.

Kérésünk elutasított.

Ugyancsak a múlt év decemberében a Magyarországi Tanító Egyesületek Szövetsége a tanítóság szomorú anyagi helyzetének feltárása végett országos gyűlést hívott össze Budapestre. Ezen gyűlés az összesereglett tanítók számával valóban imponált. Ezen gyűlésen kiskörünk is 3 taggal képviseltett. S bár még ez idő szerint kézzel fogható eredménye nincs, de erkölcsi haszna annál nagyobb, mert megszűnt a tanítóságnak sokoldalú széttagoltsága s az egész ország tanítóságát egy táborba a: Magyarországi Tanító Egyesü-

letek Országos Szövetségébe hozta össze. S most már bizalommal nézhetünk a jövő elé: tudván azt, hogy „egyesülésben rejlik az erő”.

Meg kell még említenem azt, hogy Balog Gyula a múlt év őszén Czúnból eltávozott s helyét: Csikesz Ferenc tanító foglalta el. Az eltávozottnak Isten áldását a körünkbe jöttek pedig szíves Isten hozottat mondunk.

S most az értekezletet megnyitom.

2. Borsi István helybeli kartárs úr az I-ső osztálynak a „21“-es számkört ismertette. Több hozzászólás után

előadó kartárs úrnak szíves fáradozásáért köszönetet mond az értekezlet.

3. Pénztárnok jelenti, hogy a kör vagyona a következő:

Bevétel:	1911. évről pénztári maradvány . . .	15 kor. 84 fill.
	1911. évre 11 tag	22 " — "
	1908/10. évről hátralék	6 " — "
	1911. évre Orsz. Szöv. tagdíj	5 " 50 "

Összesen: 49 kor. 34 fill.

Kiadás:	1911. jun. 10. közpénz az Orsz. Szöv. tagdíj	5 kor. 50 fill.
	1910. jkönyv nyom. költsége	3 " 50 "
	1911. évre 11 tag után közpénztárba:	16 " 50 "
	1908/10. évre hátralék "	4 " 50 "
	Postadíj és utalvány	— " 22 "

Összesen: 30 " 22 "

15 kor. 84 fill. $4\frac{1}{2}\%$ kamata . . . . . — kor. 71 fill.

A vagyon tehát . . . . . 50 " 05 "

A kiadás . . . . . 30 " 22 "

Marad: 19 kor. 82 fill.,

melyből a vajszlói tak. pénztárban van 18 kor. 04 fill.

a pénztárban pedig készpénz . . . . . 1 kor. 79 fill.

Pénztárnok jelentését a kör tudomásul veszi és neki a felmentvényt a szokásos óvás fenntartása mellett megadja.

4. A jövő évi köri értekezlet

Kisszentmártonban lesz.

5. Jelen értekezletről igazolatlanul elmaradt Szabó Béla piskói kartárs

kit 4 kor. birsággal sujt az értekezlet.

6. Ezen jkönyv hitelesítésével

Fekete Sándor és Filep Domokos kartársakat bizza meg az értekezlet.

7. Egyéb tárgy nem lévén

elnök úr az értekezletet bezárja.

K. m. f.

Jegyzette:

gesztelyi Nagy László

ért. jegyző.

Csikesz Sándor

köri elnök.

Hitelesítjük:

Fekete Sándor,
Filep Domokos.

III.

Jegyzőkönyv.

Felvéve a „Felsőbaranyai Református Egyházmegyei Tanító-egyesület“ Siklósvidéki körének Gyüdön 1912. évi május hó 29-én tartott ülésén.

Jelen vannak Biczó Lajos beremendi tanító elnöklése mellett: Széles Sándor körlelkész, tanügyi bizottsági elnök, Toók Gyula, Piger Zoltán siklói, Békássy Nándor kistótfalui, Kökössy Sándor egyházasharaszti, Biró Mihály mattyi, Laczkovics Miklós oldi, Toldy Ferenc nagytótfalui. Ujvári Cseh József gordisai, Makay Márton bissei, Jeges Károly siklónagyfalui, Bontovich Árpád kisharsányi és Tokaji József nagyharsányi tanítók mint rendes tagok, továbbá Máthé Ákos nagytótfalui rendes és Kemenczky Károly nagyharsányi h. lelkész mint vendégek.

1. Elnök üdvözlővén a megjelenteket az ülést megnyitja.

2. A meghívókon jelzett tárgysorozatot körli ülés elfogadja, mégis ama módosítással, hogy Pápay Gábor és Biró Mihály kartársak előadásait a jövő ülésen fogják megtartani.

3. Piger Zoltán kartárs „Népiskolai vallástanításunk jelenlegi állapota, különösen annak intenzivebbé tétele“ című értekezését tartja meg. Csinos kidolgozásu munkájában az érvek felsorolása után ama következtetésre jut, hogy vallásoktatásunk ügyét óriási lépéssel vinné előre ama körülmény, hogy ha azt lelkészeink, mint annak tanítására hivatottabb egyének vennék kezükbe. Egyben beterjeszti erre vonatkozó határozati javaslatát.

Köriülés Piger kartársnak ezen időszere s valóban nagy horderejű kérdést tárgyaló értekezéséért köszönetet szavaz. Határozati javaslatát egyhangú lelkesedéssel elfogadja s értekezésének a nagygyűlésen leendő megtartását ajánlja.

4. Makay Márton kartárs „A közönséges törtek összeadása az V—VI. osztályban“ című tételről minta-tanítást tart.

Köri-ülés előadó kartárs úrnak köszönetet szavaz, de szívesebben látná, ha az efféle chablonos, mindenki által ismert tanítási tervezetek helyett inkább a tanítószágot közelről és mélyen érdeklő fizetésrendezési, nyugdíj- és egyéb ügyek képeznék az előadások tárgyát.

5. Toldy Ferenc pénztárnok beterjeszti jelentését a kör 1911/12. tanévi pénztári forgalmáról:

Bevétel volt	66 kor. — fill.
Kiadás	2 „ 12 „
Készpénzmaradvány :	63 kor. 88 fill.
Követelés tagdíjhátralékokban :	6 „ — „
1912/13. tanévre maradvány :	69 kor. 88 fill.

Tudomásul szolgál.

6. Biczó Lajos elnök úgy a maga, mint tisztársai nevében megköszönvén az eddigi bizalmat, a tisztikar lemondását benyújtja s felhívja körli ülést az új választás megejtésére.

Köri-ülés 3 évi időtartamra egyhangúlag megválasztja elnökéül: Tokaji József nagyharsányi-, jegyzőjéül: Piger Zoltán siklói- és pénztárnokául: Bontovich Árpád kisharsányi kartársakat.

7. A kör jövő évi értekezletét

Siklóson fogja megtartani.

8. Több tárgy nem lévén, elnök jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére

Toók Gyula és Piger Zoltán kartársakat felkérve — az ülést bezárja.

Kmf.

Tokaji József
ért. jegyző.

Biczó Lajos
ért. elnök.

Hitelesítik:

Toók Gyula.

Piger Zoltán.

IV.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a „Böközi Reform. Tanítói Kör“-nek Harkányban, a református iskola helyiségében 1912. évi június hó 11-én tartott rendes gyűlésén.

Jelen voltak: Lukács Ferenc korelnök, Hegyi Kálmán pénztárnok, Kamu József korjegyző, Ferenczy József, Cserhalmi István, Kovács Imre, Szilágyi Árpád, Török Lajos, Várady Gyula rendes tagok. Kamu Józsefné, Ferenczy Józsefné tanítónék. Nt. Csánky János lelkész úr, mint vendégek.

Mely alkalommal:

1. Lukács Ferenc korelnök a gyűlést megnyitja, felolvassa Szücs Kálmán elnök lemondását és a tárgysorozatot előterjeszti.

Szücs Kálmán elnök lemondását és a beterjesztett tárgysorozatot az értekezlet elfogadja.

2. Tagok a fenti sorrendben igazoltattak.

3. Szücs Kálmán, Csiskó Mária, Kecskeméthy József és Tóth János nem jelentek meg.

Szücs Kálmán és Csiskó Mária mulasztása igazoltatik. Kecskeméthy József és Tóth János pedig — miután elmaradását nem indokolta — az alapszabályok 6. §-ban megállapított büntetéspénz lefizetésére kötelezettek.

4. Értekezlet a tisztújítást megejti és egyhangulag:

Lukács Ferenc elnöknek, Kamu József jegyzőnek, Hegyi Kálmán pénz- és könyvtárnoknak választottak meg. Elnök a bizalmat megköszöni és az értekezlet működésére Isten áldását kéri.

5. Jegyzőkönyv hitelesítők:

Cserhalmi István és Török Lajos.

6. Pénztárnok felolvassa jelentését, mely szerint az összes

bevételek	. . . . .	71 kor. 53 fill.
kiadások	. . . . .	34 „ 69 „
		<hr/>
maradvány		36 kor. 84 fill.

Pénztárnok jelentése tudomásul szolgál s neki a felmentvény megadatik. Egyszerűsített Ferenczy József indítványára az értekezlet felkéri a pénztárnokot, hogy a díjakat a közpénztárba kellő időben küldje be, ha az még nem is folyt be.

7. A múlt évi hátralékok jelentésére Ferenczy József kéretett meg,

aki örömmel jelenti, hogy az összes hátralék befolyt.

8. Török Lajos megtartotta értekezését. „Az akarat és cselekvés vezetésé”-ről.

Az értekezés teljes figyelemmel hallgattatott meg. Elnök Török Lajosnak az értekezőt egyhangú köszönetét nyilvánította.

9. Cserhalmi István értekezést tart. „A villamosságról és a drótnélküli távirógép”-ről.

Az értekezés a jelenlevők teljes figyelme közben folyt le és annak alaposágáért az értekezőt Cserhalmi Istvánnak köszönetet szavaz.

10. Ferenczy József értekezést tart. „A tanító szocialis munkáiról.”

A tartalmas értekezésnek az alább felsorolt javaslati részét az értekező elfogadja és a hetedik tanítói kongresszusra leendő felterjesztése céljából Egyesületünk közgyűlését jegyzőkönyvi kivonatban megkeresi.

1. Minden okleveles tanító lépjen be sor szerint a XI—X—IX. fizetési osztályba, még pedig úgy, hogy az összes ref. tanítók szolgálati évek szerint 9 csoportba osztassanak s a három fizetési osztály 9 kategóriájába $\frac{1}{9}$ részenként osztassanak el, tehát a szolgálati idő szerinti harmadolás elve vitessék pontosan keresztül.

2. A korpótlékok hagyassanak meg, de a 3. és 4. is 200 koronában legyen megállapítva.

3. A kántori fizetés, mint külön munkáért járó, keservesen meg-szolgált díj, vétessék ki a tanítói fizetésből.

4. A tanító legyen kinevezhető elsősorban — természetesen érdem szerint — elemi iskola látogató tanfelügyelőül. De ha polgártársai bizalma érdemesnek tartja, mint országgyűlési képviselő is használhasson hazájának s emiatt ne kelljen neki állásáról lemondani.

5. A teljes szolgálati idő 35 évben állapíttassék meg.

6. A tanító ingyenes-, családja tagjai, mint felesége és gyermekei pedig félárú vasúti jegyek váltására feljogosító igazolványt kapjanak.

7. A nyugdíjjogosultság 35 évi szolgálat után teljes legyen s a belépési százalék emeltesék fel inkább 20%-ra, de az emelkedési kvóta se lehessen több 20 percentnél.

8. Maradjon meg az eddigi limitáció a tíz évi és utáni tanítóskodás után nyugalomba vonulásnál, de a 35 évet tanítói pályán töltött tanító-egyen kapja meg legutóbbi fizetése felett még az öt megillető lakbér értékét is nyugdíjképpen.

9. Az özvegyek és árvák pedig már az első évi szolgálat letelte után legalább 25%-ban részesítendőek. Ha pedig oly okleveles tanító halna el, kinek egy évre sem terjedhetett szolgálata, felesége a férje fizetésének legalább 50% kapja végkielégítésül.

10. Miután a kántori díjak a tanítói fizetésbe be nem számíthatók, a nyugdíj megállapításánál sem szerepelhetnek.

11. Az értekező kimondja, hogy a köri gyűlés ezután mindig május első hetében legyen.

12. Jövő évi gyűlésre Kecskeméthy József és Kamu József elmaradt értekezésük tárgysorozatba veendő.

13. Elnök a gyűlést bezárja.

Kmft.

Kamu József

ért. jegyző.

Lukács Ferenc

ért. elnök.

Hitelesítik:

Cserhalmi István.

Török Lajos.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett a „Szigetvidéki reform. tanítói kör“ 1912. évi május hó 8-án
Nagypeterden tartott értekezletén.

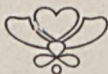
Jelen voltak Ráskó Mihály elnöklete alatt Vargha István, Kajdi Sándor, György Domokos, Kántor Gyula, Sziládi István, Denke Antal és Soós Andor rendes tagok, Gyökössy Dániel s. lelkész, Csúthy László, Tóth Dániel, Farkas Emil és Füstös János lelkészek, mint vendégek.

1. Elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat és vendégeket
a gyűlést megnyitja.
2. A mult évi jegyzőkönyv felolvastatván
Ráskó Mihály hozzászólása után hitelesítettett.
3. Kajdi Sándor tanítása Baranya vármegyéről a III. osztályban.
Többek hozzászólása után az értekezetet köszönetét fejezi ki az előadónak.
4. György Domokos mintatanítást tart a „levegő“-ről a II. osztályban beszéd értelem gyakorlat alapján.
Denke Antal hozzászólása után, az igazán szépen és vonzóan előadott tanításért egyhangulag köszönetét fejezi ki az értekezetet.
5. A jövő értekezletre Ráskó Mihály és Denke Antal ajánlkoztak előadást tartani.
Több tárgy nem lévén elnök a gyűlést bezárja.

Kmft.

Soós Andor
ért. jegyző.

Ráskó Mihály
ért. elnök.

86.727

R.